

ORGANIZOVANÝ STREETART

Otázkám veřejného prostranství a jeho kultivace je možné se věnovat z mnoha úhlů pohledu – od jeho funkčnosti, tedy zda se v něm lidé cítí dobře a tráví v něm čas, přes udržitelný provoz, koncepční zasazení až po bezbariérovost, na kterou se často zapomíná, stejně jako na umělecko-architektonický záměr. Nakonec to vypadá tak, že veřejný prostor je ve své podstatě všechno: zastávky, lavičky, odpadkové koše, zeleň, parkoviště, sochy anebo popelnice, které se na ulicích někdy nacházejí.

Dříve byly klasické popelnice běžně na ulici a nikoho to nepohoršovalo. Doba se mění a s ní i pohled na veřejný prostor. V současnosti klasické popelnice na ulici uvidíte, jen když se mají vyvážet. V ulicích zůstaly pouze kontejnery na tříděný odpad, tedy sklo, kartony, papír, plast, hliník, textil a vysloužilé elektro. Proč? Protože kontejnery na tříděný odpad mají své nezastupitelné místo v ulicích měst a obcí, přestože jejich funkčnost převládá nad vzhledem. Nej hustší veřejně dostupnou sítí míst, kde je možné odevzdat vysloužilé elektro,

má společnost ASEKOL, která provozuje červené kontejnery. Tyto nádoby ASEKOL pravidelně inovuje, především z důvodu bezpečnosti, ale nebrání se ani liftingu, protože si uvědomuje měnící se pohled na design nebo třeba veřejný prostor.

Počmárali si je sami

Projekt Umění třídit, který společnost ASEKOL momentálně realizuje, je roztomilou přesmyčkou mezi povzdechem, že třídit je někdy umění, a klasickým pojetím umění jako takového, v tomto případě streetartu.

Společně s umělci, které sdružil sprejer Khoma (vlastním jménem Nikola Vavrous), se společnost ASEKOL rozhodla umístit v každém krajském městě originální kontejner, který by znázorňoval podstatu daného města. Vzniklo tak 14 návrhů, které se po roce příprav začaly v květnu realizovat a momentálně čekají na své rozvezení do krajských měst. První kontejner byl vytvořen již před více než rokem pro město Pardubice, kdy se jednalo o zkušební prototyp. V ASEKOLU si totiž chtěli ověřit, zda právě takto „upravený kontáček“ bude lákat vandaly a nenechavce, nebo naopak zafunguje praxe z evropských

měst nebo například z New Yorku, kde streetart snížil kriminalitu a vandalismus, speciálně v tzv. no-go zónách, tedy v mís-

tech, kam je bezpečnější nechodit. Červené kontejnery jsou totiž často poničené od těch, kteří se do nich snaží přes několik zábran

Nikola Vavrous (Khoma) je hlavou celého projektu a stará se o to, aby vše fungovalo ve fázi přípravy návrhů a také jejich přenesení do podoby maleb na kontejnerech. Graffiti se věnuje od dětství, během puberty zjistil, že adrenalin není jeho šálek kávy, a proto inicioval zřízení mnoha legálních ploch v Moravskoslezském kraji. Od roku 2008 pořádá putovní streetartové festivaly, propojuje umělce, školy, firmy a úřady, a vnáší tak umění do ulic měst. Zároveň sám tvoří malby na zakázku do interiéru i exteriéru domovů a firem. Tvoří také vlastní obrazy a velkoplošné muraly. Do mnoha svých projektů zve také jiné umělce. Výtvarníky, kteří se ke Khomovi v projektu Umění třídit připojili, byli Dalibor (MAX) Krch, Jan Gruml (Slakinglizard), Ivan Svárovský (yvans), Nelli Plevová (VANELLI) a Michal Filák (prorok).

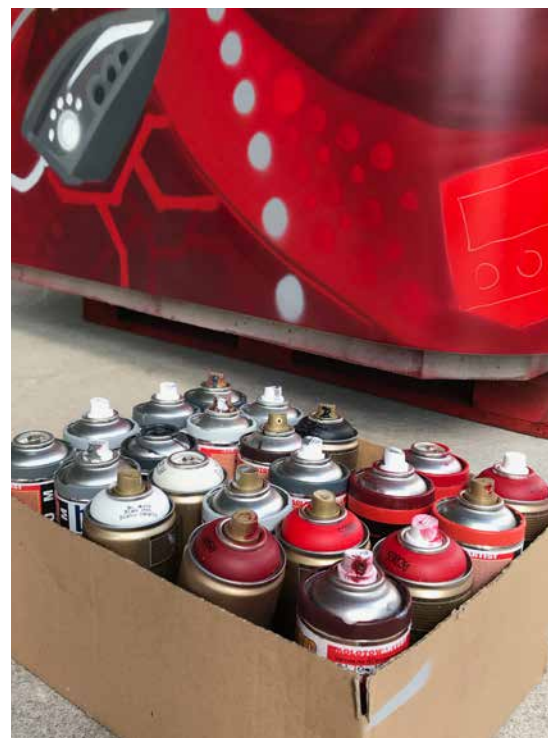

dostat, protože se mylně domnívají, že v nich najdou nějaký poklad. Žádné poklady ovšem v červených kontejnerech nejsou, nachází se tam pouze vysloužilé elektro, které je ve většině případů nefunkční, rozbité, zastaralé a běžný smrtelník ho maximálně o pár ulic dál vyhodí do křoví, což se většinou děje.

Rytíři, koně i abstrakce

Umění třídit je unikátní ve své komplexnosti a také originalitě. Tak jako cow parade (sochy různě pomalovaných krav v ulicích

měst po celém světě) byl vytvořen jako konceptní projekt, tak i umění třídit je řízeno projektově. Na jedné straně jsou umělci, kteří dostali velmi jednoduché zadání – vyobrazit dané město, což byl jediný limit, tedy kromě autorských práv, a na druhém konci zúčastněných jsou města a obce, které měly právo se s návrhem seznámit a případně navrhnout dominantu či osobnost, která je pro město typická. Každý k zadání přistoupil po svém, ať už se jednalo o ztvárnění námětu, tedy zda byl návrh

malován v grafických programech nebo „z ruky“, až po rozdílnou techniku nástřiku, malby štětcem, fixem apod. Některé návrhy jsou abstraktní, věnované futuristickým vyobrazením, kdy nadvládu přejímá nad světem vysloužilé elektro, jindy naopak byly zpodobněny zásadní sochy daného místa, architektura či osobnosti, jako je tomu například u kontejneru, který bude umístěn v Olomouci a na kterém kromě komiksově ztvárněné Svaté Trojice najdete i karikaturu šéfkuchaře Přemka Forejta.

Umístěním to nekončí

Nastříkané kontejnery budou umístěny do měst v průběhu července a srpna, čímž projekt ovšem nekončí. Po umístění bude ještě probíhat hlasování o nejoblíbenější kontejner a také instagramová soutěž, která by měla podpořit šíření informací o projektu. ASEKOL se rozhodl, že vítězný nejoblíbenější kontejner vyhraje ocenění pro své město, které získá příspěvek na úpravu veřejného prostranství, ve kterém se právě kontejnery nachází. Od půlky srpna tedy budete mít možnost se na všechny kontejnery podívat osobně či virtuálně, přečíst si o každém z nich, o návrhu i autorovi a případně se zapojit jak do hlasování, tak do soutěže na instagramu. Kontejnery budou ve městech a obcích krášlit ulice minimálně rok, doufáme bez jediného škrábnutí. ■